

STENOGRAFIA
D U P L O Y É

Adaptată limbei Române

DE

H E N R I S T A H L

Introducere

1

Stenografia Duployé și-a atins scopul de a scrie atât de repede cât și vorbirea prin următoarele mijloace:

- 1) A înlocuit împătritul și complicatul alfabet latin: A.a. B.a. printr'un alfabet unic compus din cele mai simple elemente ale desenului: linia dreaptă linia curbă în diferite pozițiuni.
- 2) Are un semn special pentru fie-care sunet al limbii, este deci o scriere riguros fonetică, căci scrie fie-care sunet totdeauna în acelaș fel.

Alfabetul Stenografic

Consonante

p b t d f v ch gh l r h

m n s z o t j cecis geis

Vocale

Nazale

a i â o u e ü i

în in un on en an

o o o o o o

î î î î î î

Observând marea analogie ce există între sunete, alfabetul stenografic Duployé se va învăța de ori-cine într'un timp foarte scurt.

Alfabetul Stereografic alt-fel așezat ~

Vocale	Consonante	Mnemonotehnice
o a o i o ă	p b	piciorul lui P
o o o u o u	→ t ← d	bra lui T
u e u e u i	↙ ch ↘ gh	primul picior al lui V
Nazale	↙ l ↘ r	lenișta lui K
in in	(m)	încoșutul lui S
en un on	(n)	un E. latin
an	cc	un nouă 9
in in un on	s	forma cerului
en an		semmul scutării

Consonantele sînt fixe și se scriu în pozi-
țiunea din alfabet. - Singur l și r se scriu de
jos în sus. /

Vocalele și nazalele sînt mobile, deci se
pot scrie în ori și ce pozițiune Vom profita de a-
ceastă regulă pentru a nu forma în scriere unghurii
cari sînt în întîrzie scrierea

Explicarea alfabetului

Supetul a se însemnează în stereografia Du-
ployé ast-fel o adică un cerc mic

Supetele i și ă se însemnează tot printr'un
cerc mic însă pupetat, la i sus o iar la ă

jos o ⁱ Sunetul o este un cerc de dimensiune mai mare o. U este un o punctat o Când înă sunetul u va fi la începutul sau la sfârșitul unui cuvânt, atunci el se va însemna astfel o, adică un cerc buclat Aceasta o facem spre a nu pierde timp ridicând mâna spre a pune la cercul

P și B

Sunetul scurt și aspru p se însoțește cu o linie verticală mică | iar b care are mare analogie cu p dar care se pronunță mai lin (Germaniza chiar pun în loc de bun) se va însemna printr-o verticală mai mare |

Cunoscând vocalele o ö o o o și consoanțele | | putem scrie deja câte-va cuvinte; ex:
 | pap; | papă; | popă; | pupă | apa; | ba
 | labă; | luba; | loabă; În acest ultim cuvânt avem diftongul oa la propunțarea cărnăușim sunetele o și a reunite; deci vom scrie aceste sunete tot reunite în stenografie |.

Tie acum de scris cuvântul baa Aci auzind deosebit sunetul o și deosebit a scriem separat

i. Punctele se pot omite fără a face prin aceasta citirea mai neclară cunoscând regula de la pagina 12.

si în stenografie & b. De asemenea vom scrie b-
bön, dar & baid.

T și O

Șiretul scurț T se înșamnă prin omică linie orizon-
tală — ; d ea fi deci o orizontală mai mare — ; ex:
— ta; — tată; — atit; — tot; — dud; — tu.
[Nu am scris tu așa: o fiindcă u este aici la
sfârșitul unui cuvânt. Vezi pagina 3.] — du; — ud;
— pod; — dop; — bat; — laba; — bită; — ui
— Buda; — dau; — aud; — tău; — băt.

Confuziune între distongul au și oa nu poate fi
căci la au sunetul a se aude și se va scrie deci ip-
siu — o; la oa din potruă o se aude întru și se
va scrie întru, așa că vom avea 2 desemnări dis-
tincte — o dau; — o toate. În mijlocul unui cuvânt
au se desface în a + u ; ex: dau însă dăuna —

F și V

Șiretul F se înșamnă printr'o mică oblică în-
clinată de la stînga spre dreapta \ ; iar v prin-
tr'o oblică înclinată tot de la stînga spre dreap-
ta însă mai lungă, ex: \ fa; \ fată; & tuf;
& poftă; & fapt; \ va; \ vād; & vātuf;

⌋ rot; ⌋ vodă; ⌋ văduvă

Ch și Gh

Împetul *ch* [*c* înainte de *a, o, u*] se însemnează printr-o oblică mică dusă de la dreapta spre stânga / iar *gh* [*g* înainte de *a, o, u*] - va fi o oblică mai mare / ex: ⌋ că; ⌋ eu; ⌋ coc; ⌋ cuc; ⌋ tabac; ⌋ cap; ⌋ capăt; ⌋ copac; ⌋ păcal; ⌋ fac; ⌋ fug; ⌋ potap; ⌋ Gogu; ⌋ gata; ⌋ fuga; ⌋ adaug.

⌋ Babadag

L și R

Împetele *l* și *r* se scriu în loc mai ca *ch* și *gh* cu deosebire că *l* și *r* se duc de jos în sus / pe când *ch* și *gh* de sus în jos ⌋.

Confuziune între aceste semne nu poate fi, căci:
1^a în cazul când scriem cu cerneală lipule trase de sus în jos / vor fi mai groase de cât cele trase de jos în sus /

2^a pozițiunea vocalelor ce urmează după consoanțele între care ar putea fi confuziune, ne arată pe dată dacă avem a face cu *l* și *r* sau cu *ch* și *gh*; ex: ⌋ lada [vocala care leagă pe *l* cu consoanța următoare se află sus]

— cadă; {vocala care leagă pe c cu vocala următoare se află jos} — radă; S lopata;
 / bar; S l'ar; S lua; S l'au; S l'ac S cal;
 S par; S ogor; S gard; S balaur;
 S glugă; S roaba; S bărbat.

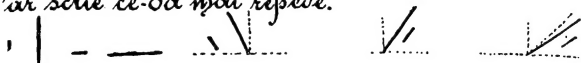
Se întâmplă rare ori ca sunetele l și r
 ce se scriu amănând de jos în sus să se găsească
 consecutiv în același cuvânt, ex: ulă, gală. Vom
 deosebi aceste 2 sempe, sau dintru-le o înclinațiu-
 ne diferită /, sau deosebindu-le printr'o secantă
 ex: /

L

Sunetul h foarte rar întrebuințat în limbă,
 în stenografie sau se omite, sau când omiterea
 lui ar da loc la confuzie se înșamnă prin /; ex:
 S horă; și oră S; S har; / ar; etc.

Observare.

Este bine ca elevul la început să exagereze propor-
 țiile ce există între litere; să dea oblicelor o înclinațiu-
 ne puternică înclinând mai mult pe l și r. Această
 opre a nu confunda literile între dinsele când
 s'ar scrie ce-oa mai repede.

Am întrebuintat până acum linia dreaptă în toate direcțiunile: verticală, orizontală și oblică.

Peștru scrierea celor l'alte sunete vom întrebuinta linia curbă.

M și N

Semicercul în formă literii C din alfabetul latin ne dă sunetul m (Inversul lui, e n), ex:
 C am; C ham; C om; C mac; C hamal;
 C matică; C mamă; C v'am; C morga;
 C murmur; C na; C Ana; C nap; C nod;
 C nord C nimol C Nume; C nărar
 C n'am; C năluca C nouă C luna. C nuc.
 C nălbă.

J Ce Ge.

Semicercul adînc forma unui curcubeu figurează sunetul j ex: C jur; C joc

Un j stenografic cu punct la mijloc este sunetul ce [c înainte de e, i] ex: C cînt; C lăci.

Sunetul ge [g înainte de e, i] sună ca și dj d + j. În stenografie unde nu scriem de cît sunetele ar trebui să scriu — sau mai scurt scriem (un ce stenografic mai lung) ex: C fragi;
 C joc; C jurat C Bujor; C legi C joc

Jurnal: tucă: duci: nuci: h
 papuci: cruci: m'apuci: gulteari
 ciorap: regi: glugi: drugi: fugi:
 geam.

Aici este locul să adăugăm că sunetul i, care
 în vorbirea repede nu se pronunța, nu se scrie nici
 odată în stenografie. Am putea însă să-l repre-
 zintăm punând un punct imediat după semnul
 care precede acest sunet. ex: i laci, i fragi.

I. L. I. J.
 Inscrutul lui reprezintă sunetul i ex. i
 sal ilp i punctat la mijloc este i ex. i
 zor. La i punctul este dedesubt i ex. i apă.
 Sunetul i compus din t + s adică ti îl vom
 scrie în stenografie i sau mai simplu i
 adică un i lungit, ex i loti
i sec, i ar, i seba, i sus, i gras.
i saii, i Siml, i soarta, i clasă
i strada, i surd, i scut i sug.
i zori, i cazi, i zuci, i păpălia.
i cazarmă, i Cazaci, i auzi, i zii
i lauzi, i Rusi, i duci, i cascavil
i cupcă, i ușor, i mușama, i coșar.
i țară, i țap, i bărbați, i poți, i
i tot, i laudati, i soldati, i hoți.

Cînd scriem mai repede nu putem lăsa una păs-
tra proporțiile între \cap și \cup și omitem
adesea ori punctele. Timpul frazei ne va arăta
însă pe dată cu ce sunet avem a face.

X.

Acest sunet fiind conjunct, cînd din $e + a$ ca în
axă, vacă [acșă, vacă] cînd din $g + z$ ca în
examen exact [egzamen, egzact] n'are în
stenografie un semn special și se scrie \cap sau
 \cup , după cum se aude ex. \cap axă \cup luc. \cap
examen \cup exact \cap vacă.

E.

Eü.

J.

O puțintă de cerc mic ϕ în ori și ce poziție
ne ne dă semnul acestor 3 sunete e, eü, i care se
vor deservi în modul următor:

e va fi punctat sus

\cap \cup \cap

eü va fi punctat jos

\cap \cup \cap

e nu va fi de loc punctat.

\cap \cup \cap

Vocalele fiind mobile vom căuta să unim pe
e, eü e cu cele-lalte-sempre stenografice astfel în-
cît să ne ferim de a forma unghiri, cari ar în-
trîzia scrierea repede. Vom scrie deci: \cap vii, \cup leü,

W Pile, bi puci, 3 icde: W sete nar nu
 h, l, s, m, h₃; m^o
 etc. cari ar si mai apewoe de scris
 si ar cere mai mult timp.

W pes; 3 none; W vine W vere! B leul.
 W merii; 3 lemne; W lesne; W smeură.
 W Cicerone; W zer; W smeu; W utiu
 W Persia; W prid; W ceret; W Vrfu
 W ougel; W girafu; W iaurt; W caude
 W aiurea; W oae. E lui. W ploae. 2 ied

Scrierea semnelor silabelor.

in. on. in. un.

ou.

en.

Junătatea lui u adică unșert de cere mic
 in ori si ce pozitiune este in. on in saun.

Confuziune nu poate fi, căci in are un ac-
 cept acut sus

in
 W pin. W cōt. W rind. W vint. W fin;
 W innec; W inger; W dind. W liind;
 W cōmp {pentru &}. W tōmplar. W bintue.
 W mîngiere. W sînge. W întreg. W sîn

La on acceptul acut este jos:

W ton; 3 Ton; W condeu; W contract W

plăcon & gudron; & sondă; & gendă; &
 & compas; & pond; & compus { pentru } &
 La în se pune un accent grav sus: & &
 & pun; & plin; & înclin; & grîndă; & rin;
 & timp { pentru } & grîndă; & limbă;
 & grîndă; & tindă; & mîntă & pun.

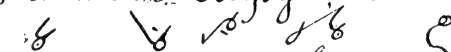
La un accentul grav se pune jos:
 & bun; & prun; & lun; & morun; & luncă;
 & tucun; & juand; & muncă; & impun.
 { pentru } & ; & alun; & munte; & unt; & erunt.

Un sfert de cerc mare. O în orice ce po-
 zitiune este an sau en. Acesta din urmă se
 descrie de an prus acea că e punctual.

an en
 Dan; & ban; & curcan; & tigan; & an;
 & Olanda; & gologan; & gloante;
 & pantof; & divan; & Ocean; & han;
 & Centaur; & atent; & faliment;
 & client; & oameni; & galbeni; & nea;
 & pepene; & Elen; & empiric; & Englez

Observarea Numai când n formează
 cu vocala ce-l precede o silabă, numai atunci
 se va înșiră cu

Ex:

În acest al 2^{ea} rând n. se văd formind cu vocală, care îl precede o silabă scrieră cum ar fi: *pi-nă; co-nul etc.* Ar fi greșit dacă ar scrie *le* care s-ar citi *pîn-ă, con-ul, vin-ul etc.*

Omiterea punctelor și accentelor.

Punctele și accentele se pot omite de 98 ori la sută fără a face prin această citirea mai apoi oarecă dacă vom observa următoarea regulă:

Semnele ce reprezintă sunetele *a, u, i, în* și *an* se scriu de jos în sus sau de la stânga spre dreapta; iar semnele sunetelor *ă, î, o, e, on, un* și *en* se scriu sau de sus în jos sau de la dreapta spre stânga.

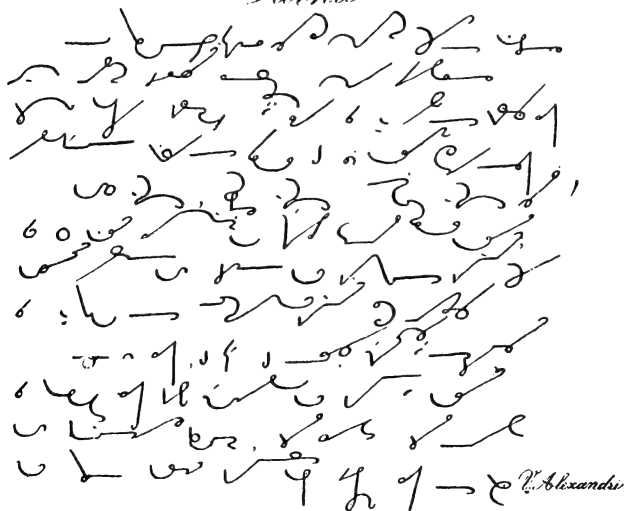
Când aplicarea acestei reguli ar împiedica scrierea repede nu vom simi scama de dinșă.

a u i în un an ↑ sus.
ă î o e on un en ↓ jos
tată; atit, dud; tot

Didina; — *dete;* — *dind;* — *din;*
cordon; — *Dan;* — *alent;* — *mila;*
medalie; — *ni;* — *ne.*
i.ă | *a* → *papa;* | *păpă;* | *popă*
o | *u* → *pupa;* | *pe;* | *pipa;* | *pimpă*
e | *i* → *pin;* | *ban;* | *pepeni;* | *coc.*
on | *in* → *că;* | *au;* | *ca;* | *cîmp;*
un | *in* → *con;* | *vii;* | *tare;* | *vin.*
on | *an* → *zvon;* | *mere;* | *mirii;*
serile; | *sire.*

Exercitium de citire

Tarnia

Dacă două ar fi în îndoială pentru modul de unire al conșonanțelor cu vocale, al vocalelor cu conșonanțe, sau scrierea vocalelor între conșonanțe, v'are de cât să consulte alăturatele 3 tablouri servindu-se de diptehle, ca și de tabla lui Pitagora.

Paradigma unirii conșonanțelor cu vocale

	ă	î	a	e	i	o	u	îy	îy	oy	uy	ay	ey
B	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ
D	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ
G	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ
H	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ
M	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ
N	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ
P	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ
R	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ	ǂ

După regula de la pagina 12 ar fi trebuit să

¹ Paradigme extrase din cursul profesei la Douai de D^{le} Emile Doucy avocat la curtea de apel din acest oraș după cursul D^{le} Benmin profesor la școala superioară de comerț din Bordeaux.

cala cu care incepe un cuvint se scrie la inter-
 ul consonanței de care depinde. ex' C P L
) iar nu C P L

Paradigma unirei vocalelor între consonanțe

	ouy	out	oar	uy	ot	ar	ep	il	int	int	ont	unt	unt	ent
P	p	b	b	p	t	/	p	t	t	t	t	t	t	t
T	p	b	b	p	t	/	p	t	t	t	t	t	t	t
F	p	b	b	p	t	/	p	t	t	t	t	t	t	t
C(h)	p	b	b	p	t	/	p	t	t	t	t	t	t	t
L	p	b	b	p	t	/	p	t	t	t	t	t	t	t
M	p	b	b	p	t	/	p	t	t	t	t	t	t	t
N	p	b	b	p	t	/	p	t	t	t	t	t	t	t
J	p	b	b	p	t	/	p	t	t	t	t	t	t	t
G	p	b	b	p	t	/	p	t	t	t	t	t	t	t

În această paradigmă observăm că ceru-
 rile o o între 2 consonanțe, care formează un
 unghi se scriu la exterior C P L iar
 nu C P L

Su care dintre ciltorii acestor rinduri scriu
fie \cap ze 1 scama lor. Două sau trei linii
dacă \mathcal{D} se mai mult scrierea ordinară.

Ei bine ducă ' lec — scrie ' scrierea
ordinară toate aceste rinduri de \mathcal{D} ar mu-
tu se ar introduce scrierea lor puțin cî-
te puțin cuvinte scrise stenografic înce-
pînd cu monosilabele \mathcal{S} mergînd ast fel
progresiv pînă cînd ar ajunge sa scrie
totul ' stenografic, \mathcal{D} este așa 1 ar în-
tîga chiar — / început ai va timp? Căci
cuvîntul pe se scrie pare-mu-se mai ușor
așa 1 de cît pe le este mai lung —
scris decît — de decît —, în decît etc.

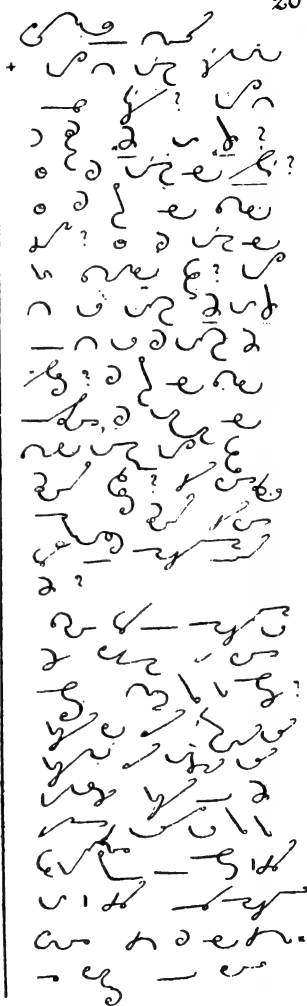
Nu pot recomanda deajuns acest mij-
loc ciltoriilor nui el este infailibil, urmîndu-
ci vor învăța \mathcal{D} această artă altă — pîlo-
siteare ori-cui \mathcal{D} numai fără pierde
timp dar den potrivă cum \mathcal{C} mai spus,
cistigînd timp

\mathcal{S} \mathcal{S} \mathcal{L}

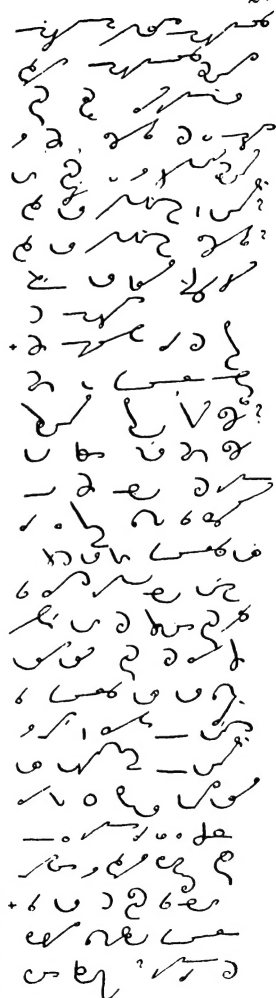
Exercițiul de cântare

„Te-ai ce singur împăra-
tă în domă cîmpuri? Te-
ai ce pe pîmîntul și voi?
Ai nu singur toți Romîni?
Ai nu avem toți aceeași
patrie? Ai nu singur toți
sînt aceleași nume? Te-ai
ce să zicem noi și voi? De
ce să nu zicem noi Romîni?
Nu avem toți aceeași dra-
goale, nu singur toți același
septuagintă pentru mîna
noastră comună? Care co-
le cauza diviziunii noastre.
Care este mărul de discordie
de după noi?”

„Acest măr de discordie, să
nu-l ascundem: el este Dom-
nia. Cine va fi Domnia? Fie-
care și are convicțiile sale, fie-
care și are simpatia sale
personale: fie-care din voi
crede că țara sa va fi mai se-
rică de domnia pe cu-
lăre și pe cultare. Dar dis-
cordia există căci nu toți
cugeli asemene. Din astă

discordie, rezultă discreditul
camerei, discreditul nostru.
Nușteri nimeni are credință
la noi; anarhia nu e departe
și începutul e la porțile voas-
tre. Cum să respingem anar-
hia? cum să respingem pe-
străușii? Faciți să piară
punctul care ne desparte.
«Toi declarăm că nu avem
nici un candidat; Domnia-
voastră aveți vre-unul? Se
poate? Ipoziții aici unul din
noi toți, nu cred că a venit
aci cu hotărâre a face astfel
candidatul său cu mi-ce-
preț. Toți simțim România
și nu vrea să rădă țării sa-
le; nimeni nu ar vrea ca
candidatul său să ajungă
la tron pe unge de sânge sau
prinjurde străușii. Ar fi o-
ferșă pentru țară de a cre-
de că ea a putut trimite la
cameră asemenea oameni.
«Ca să ne unim cu toții
asupra aceluiași candidat
este posibil? Cred că nu;

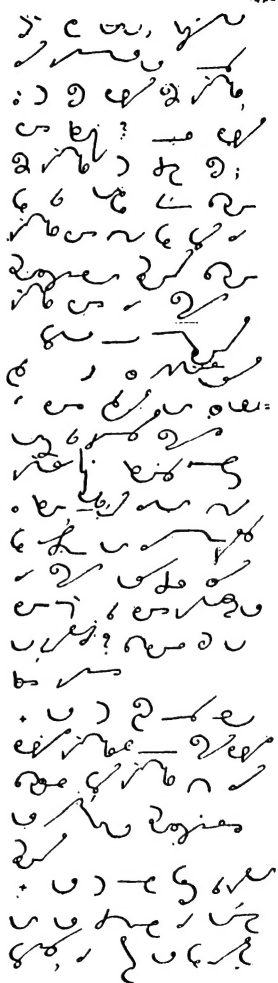
jurând-că, ai un zis, sic-care și a-
re credința sa. Dar a ne u-
ni asupra unui principiu,
este posibil? Da. Asupra
unui principiu ne putem uni;
mai cu seamă cînd acest prin-
cipiu este cel mai mare al na-
ționalității noastre. Acest
principiu este al *Alpina*

« Nulți din D-voastră, a-
cum un an au reprezentat la
ra în adă camera și au sus-
ținut cu căldură unirea.

Fișul Bibescu, fostul Domn,
a fost, între alții, cel mai elo-
cuent și ardent apărător al
unirii. Dar putea oare ast-lingi
cu aceste persoane să se contru-
zică? Aceasta nu se poate
crede

« Dacă pe unii dar toți asu-
pra principului de unire, asu-
pra acestui mare principiu ce
are să reprezinte naționalitatea
noastră.

« Dacă pe dăm mîna ca frați
și să cupelăm cu simțămînt
rădăcină, că avem să mai trăim

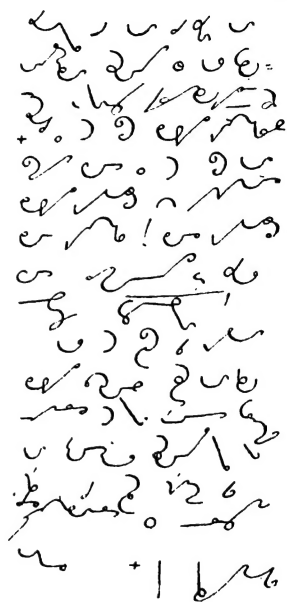

ali-oa ani ai copiii si stru-
popoli nostri au sa mozteneas-
ca un viitor glorios creat de noi

• A ne uni asupra prupa-
pului unirii, este a ne uni si
asupra persoanei ce reprezinta
ast principiu! Asta persoana
este *Alexandru Ioan Cuza*.
Domnul Moldovei!

• Sa ne unim ca fratii asu-
pra acestui pume si posterita-
tea ne va implinde mirzele si
constanta poastra va fi in
pactia, cu ne-am implinit
cu religiozitate o datorie sfin-
ta»

B. Bencu

Simfonia *Cate-oa sfaturi practice*

